روزنامه طلوع

تاریخ
۱۳
خرداد
۱۴۰۴
سه‌شنبه

ضرب‌المثل‌های جهان

کسی که دو خرگوش را دنبال می کند
هیچ کدام را نمی گیرد

آلمانی

صفحه
۶
شماره
۴۲۱۵
سال
سی ام

گوناگون

درآمدی بر زوجیت

مهدی سعادت پور

روز ازدواج از جمله اعیاد ملی و مذهبی در ایران اسلامی است که یادآور سالروز ازدواج حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه (س) در آغاز ماه ذیحجه می باشد لذا با عنایت به قرین بودن با این ایام، فرصت را غنیمت دانسته و چند کلامی در خصوص اهمیت اجتماعی ازدواج و این نکته که برای رویش یک جامعه و مولد بودن یک جمعیت مسئله زوجیت مطرح می‌باشد، مطالبی بیان می گردد.

خانواده یکی از نهادها یا گروه های مهم اجتماعی به شمار می رود که اساس و رکن اصلی آن به عنوان زیربنای جامعه، ازدواج است. فلسفه ازدواج را می توان در اموری مشاهده کرد که به نوبه خود صبغه فردی- اجتماعی دارند. قرآن به مسئله سکون نفس، آرامش خاطر و ارضای روحیه یارگزینی و همسرخواهی توجه داده است. فرایند تشکیل خانواده و ازدواج به عنوان یکی از مراحل اساسی زندگی افراد در جامعه که خود سرآغازی بر فرزندآوری می باشد همواره می بایست در برنامه های راهبردی کشور و اتخاذ خط مشی ها مورد توجه قرار گیرد؛ بعلاوه در دسترس بودن اطلاعات و آمارهای دقیق جمعیتی پیش شرطی دیگر برای برنامه ریزی و تصمیم گیری صحیح در کشور می باشد که در این راستا سازمان ثبت احوال در روزگار جدید خود و حرکت از شکل سنتی به نوین با بکارگیری ظرفیت های موجود و فناوری های مدرن ضمن هماهنگی با سازمان ثبت اسناد و املاک، وقایع ازدواج و طلاق به صورت برخط (آنلاین) از طریق دفاتر ازدواج و طلاق در پایگاه اطاعات جمعیتی ثبت و بارگذاری می شود که این مهم گامی اساسی در بهبود و ارتقای کیفیت ثبت و انتشار اطلاعات و آمارهای جمعیتی در کشور شده است.

با توجه به اینکه واقعه ازدواج از یک سو یکی از وقایع پر کاربرد در تحلیل های جمعیت شناسی می باشد و از سویی دیگر واقعه‌ای مؤثر و مقدم بر شاخص جمعیتی فرزندآوری در کشور است در ادامه برخی از سنجه ها ثبت محور در بررسی وضعیت ازدواج در استان فارس و شهرستان کازرون تبیین می گردد.

ردیف	عنوان سنجه	سال ۱۳۹۵	سال ۱۴۰۳
۱	میانگین سن مردان در اولین ازدواج در استان فارس	۲۸،۳	۳۰
۲	میانگین سن زنان در اولین ازدواج در استان فارس	۲۳،۵	۲۵،۵۳
۳	میانگین سن مردان در اولین ازدواج در کازرون	۲۸،۹	۳۱،۲۶
۴	میانگین سن زنان در اولین ازدواج در کازرون	۲۳،۸	۲۶،۱۷

منبع: وبگاه ثبت احوال فارس

یکی از چالش‌های جمعیتی مهم که در ایران امروز همواره مطرح است شاخص کاهش نرخ باروری است و همانطور که سنجه‌های فوق نشان می‌دهد « افزایش سن ازدواج مردان و زنان» از جمله علل اثرگذار بر باروری است که در مسئله یابی چالش کاهش باروری در کشور شناسایی شده است و می بایست در کنار سایر دلایل مؤثر بر کاهش باروری نظیر علل فرهنگی و نگرشی، اقتصادی و مالی و غیره مورد توجه ویژه قرار گیرد و با تدوین راهبردهای کوتاه مدت و راهبردهای بلندمدت نسبت به این مسئله کنش و واکنش‌های مناسب و به موقع صورت پذیرد.

مصرف ماری‌جوانا به اندازه سیگار برای قلب مضر است

محققان می‌گویند مصرف خوراکی یا دخانی ماری‌جوانا به مانند استعمال سیگار برای سلامت قلب خطرناک است.

به گزارش ایسنا، یک مطالعه جدید نشان داده است که کشیدن ماری‌جوانا یا خوردن خوراکی‌هایی که با THC(ماده فعال ماری‌جوانا) ترکیب شده‌اند، در طولانی مدت می‌تواند عملکرد رگ‌های خونی را در سطوحی مشابه با آنچه در افراد سیگاری مشاهده می‌شود، کاهش دهد و برای سلامت قلب خطر ایجاد کند.

به نقل از نیو اطلس، قانونی شدن فزاینده استفاده از گیاه شاهدانه منجر به افزایش مطالعات بررسی اثرات آن شده است. از آنجایی که کشورهای بیشتری این ماده را برای استفاده پزشکی یا تفریحی قانونی کرده‌اند، محققان فرصت‌های بیشتری برای مطالعه آن در محیطی منظم‌تر، کنترل شده و قابل دسترس‌تر پیدا کرده‌اند.

تحقیقات جدید به رهبری محققان دانشگاه کالیفرنیا سانفرانسیسکو(UCSF) به بررسی این موضوع پرداخته است که آیا مصرف طولانی مدت ماری‌جوانا، چه مصرف دخانی آن چه مصرف خوراکی آن بر سلامت قلب تأثیر می‌گذارد یا خیر.

محققان ۵۵ بزرگسال شامل ۲۰ زن و ۳۵ مرد با میانگین سنی ۳۱ سال را انتخاب کردند و آنها را به سه گروه تقسیم کردند. گروه اول مصرف کنندگان ماری‌جوانا (سه مرتبه یا بیشتر در طول هفته به مدت یک سال یا بیشتر)، گروه دوم مصرف کنندگان خوراکی THC (سه مرتبه یا بیشتر در طول هفته به مدت یک سال یا بیشتر) و گروه سوم شامل کسانی بود که ماری‌جوانا مصرف نمی‌کردند.

شرکت کنندگان از لحاظ بدنی سالم بودند و هیچ یک از نیکوتین (چه با کشیدن سیگار، تنباکو یا ویپ) استفاده نکردند و اغلب در معرض دود سیگار قرار نگرفتند.

سپس متابولیت‌های خون و ادرار برای سنجش THC، کانابیدیول(CBD) و نیکوتین به همراه سطوح کلسترول، سطوح تری‌گلیسیرید و شاخص توده بدنی(BMI) اندازه‌گیری شدند.

محققان برای ارزیابی عملکرد عروق خونی شرکت‌کنندگان، «اتساع به واسطه جریان شریانی»(FMD) و سرعت موج پالس کاروتید-ران(PWV) آنها را اندازه‌گیری کردند.

اتساع به واسطه جریان شریانی(FMD) معیاری است که نشان می‌دهد چگونه شریان‌ها در پاسخ به افزایش جریان خون پس از محدود شدن موقت جریان خون، معمولاً با باد کردن دستگاه فشارسنج در اطراف بازو، منبسط می‌شوند. یک شریان سالم به طور قابل توجهی منبسط می‌شود که نشان می‌دهد اندوتلیوم (پوشش داخلی رگ خونی) به خوبی کار می‌کند.

سرعت موج پالس کاروتید-ران(PWV) نیز سرعت حرکت خون در رگ‌ها را اندازه‌گیری می‌کند. حسگرهایی روی شریان کاروتید در گردن و شریان فمورال در نزدیکی کشاله ران قرار می‌گیرند تا سرعت حرکت نبض بین این دو نقطه را اندازه‌گیری کنند. «PWV» سفتی شریان را اندازه‌گیری می‌کند. شریان‌های سالم و انعطاف‌پذیر به موج فشار اجازه می‌دهند به آرامی حرکت کند، اما سرخرگ‌های سفت

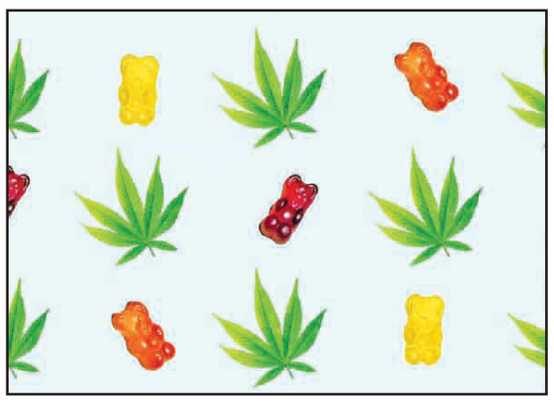

باعث می‌شوند که سریع‌تر حرکت کند.

هر دو آزمایش، شاخص‌های ارزشمندی از سلامت قلب و عروق هستند و می‌توانند به ارزیابی خطر بیماری‌های قلبی-عروقی مانند حمله قلبی، فشار خون بالا و نارسایی قلبی کمک کنند.

محققان علاوه بر این آزمایش‌های فیزیولوژیکی سلامت عروق، همچنین آزمایش‌های آزمایشگاهی را انجام دادند که در آن سلول‌های اندوتلیال را در معرض خون شرکت‌کنندگان قرار دادند تا چگونگی تأثیر آن بر تولید نیتریک اکسید(NO) سلول‌ها را ارزیابی کنند. «NO» موجب گشاد شدن رگ‌های خونی می‌شود و باعث می‌شود خون راحت‌تر جریان یابد. تولید کمتر «NO» می‌تواند نشانه‌ای از عملکرد ضعیف اندوتلیال و یک عامل خطر بالقوه برای مشکلات قلبی-عروقی باشد.

عملکرد شریانی (FMD) در مقایسه با افراد غیر مصرف کننده، در افراد مصرف کننده ماری‌جوانا به شکل دخانی یا خوراکی به طور قابل توجهی بدتر بود.

مصرف کنندگان ماری‌جوانا در مقایسه با افراد غیر مصرف کننده سطوح «NO» کمتری در سلول‌های اندوتلیال داشتند که نشان می‌دهد مصرف منظم ماری‌جوانا می‌تواند عملکرد اندوتلیال و سلامت رگ‌های خونی را مختل کند.

از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان خوراکی THC کاهش یکسانی در «NO» نشان ندادند که نشان می‌دهد روش‌های مختلف مصرف ماری‌جوانا ممکن است به طرق مختلف بر سلامت عروق تأثیر بگذارد.

محققان می‌گویند: مصرف مزمن ماری‌جوانا و مصرف THC با اختلال عملکرد اندوتلیال مشابه با آنچه در افراد سیگاری مشاهده می‌شود، مرتبط بود. اگرچه ظاهراً از طریق مکانیسم‌های مشخصی اتفاق می‌افتد.

این مطالعه درک خطرات بالقوه برای سلامت عروق مرتبط با مصرف ماری‌جوانا را افزایش می‌دهد و شواهد بیشتری ارائه می‌دهد که مصرف این ماده بی‌ضرر نیست.

محدودیت‌های این مطالعه این است که نمی‌تواند گونه‌های مختلف شاهدانه را در نظر بگیرد و مصرف ماری‌جوانای گزارش‌شده توسط خود افراد شرکت کننده در مطالعه می‌تواند شامل سوگیری باشد.

چرا بیماری‌ها در مردان و زنان متفاوت است؟

دانشمندان در مطالعه‌ای جدید توضیح دادند که چرا بیماری‌ها، مردان و زنان را به طور متفاوت تحت تأثیر قرار می‌دهند.

به گزارش ویستا، یک مطالعه بین‌المللی جدید نشان داده است که اغلب تفاوت‌های سطح پروتئین بین مردان و زنان تنها به دلیل ژنتیک نیست. این مطالعه بینش‌های جدیدی را در مورد اینکه چرا مردان و زنان اغلب با خطرات، علائم و پیامدهای سلامتی متفاوتی روبرو هستند، آشکار کرده است.

به نقل از اس‌تی‌دی، این مطالعه توسط دانشمندان «موسسه تحقیقات دانشگاه مراقبت‌های پزشکی دقیق»(PHURI) در «دانشگاه کوئین مری»(Queen Mary) در لندن سرپرستی می‌شود و تفاوت‌های زیستی کلیدی را نشان می‌دهد که ممکن است به توضیح این تغییرات کمک کند.

تیم پشت این مطالعه با بررسی داده‌های بانک زیستی، پیوندهای ژنتیکی میان ۶۰۰۰ پروتئین و صدها بیماری را در ۵۶ هزار مرد و زن بررسی کرد. این تیم دریافت که دو سوم پروتئین‌ها سطوح متفاوتی را در مردان و زنان نشان می‌دهند، اما وقتی دانشمندان عمیق‌تر به کلیدهای ژنتیکی که سطح این پروتئین‌ها را کنترل می‌کنند، نگاه کردند، کشف کردند که تنها تعداد بسیار کمی بر اساس جنسیت به طور متفاوتی تنظیم می‌شوند.

این یافته‌ها که ممکن است پیامدهایی برای توسعه دارو داشته باشد، نشان می‌دهد که اگرچه تفاوت‌هایی بین جنسیت‌ها در رابطه با میزان پروتئین‌های خاص وجود دارد، اما آنچه باعث این تفاوت‌ها می‌شود صرفاً به تفاوت در ژنتیک آنها مربوط نمی‌شود.

نویسندگان این مطالعه بر اهمیت نگاهی فراتر از ژنتیک و سایر عوامل پزشکی مانند هورمون‌ها، هنگام مقایسه خطرات و پیامدهای سلامتی بین مردان و زنان تأکید می‌کنند.

یافته‌های آنها نشان می‌دهد که عوامل غیرپزشکی مانند محل کار و زندگی افراد، تحصیلات، وضعیت مالی، دسترسی به منابع و همچنین سبک زندگی آنها نیز در تفاوت‌های سلامتی بین دو جنس نقش دارند و نیازمند بررسی بیشتر هستند و هنگام بررسی تفاوت‌های جنسی در سلامت، باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند.

«ماین کوپرولو»(Mine Koprulu) نویسنده ارشد این مطالعه و محقق فوق دکترا در «PHURI» گفت: ما برای اولین بار در تاریخ، قادر به مطالعه زیست‌شناسی انسان در این سطح از جزئیات هستیم. این بزرگترین مطالعه‌ای است که تا به امروز به بررسی شباهت‌ها و

تفاوت‌ها در نحوه تنظیم سطح پروتئین خون توسط کد ژنتیکی مابین دو جنس پرداخته است. یافته‌های ما بر لزوم درک بهتر عواملی که بر تفاوت‌های سلامتی تأثیر می‌گذارند، تأکید می‌کند تا مراقبت‌های بهداشتی متناسب‌تر و عادلانه‌تری برای همه ایجاد شود.

پروفسور «کلودیا لانگنبرگ»(Claudia Langenberg) سرپرست «PHURI» و استاد پزشکی محاسباتی در «موسسه بهداشت شاریته»(Charité) در آلمان گفت: خطوط توسعه دارو به طور فزاینده‌ای اطلاعات مربوط به تفاوت‌های ژنتیکی در سطح و عملکرد پروتئین را در بر می‌گیرند و این منجر به سرمایه‌گذاری زیادی در گروه‌های انسانی شده است. از این منظر، درک بهتر تفاوت‌های جمعیتی در تنظیم پروتئین‌ها مانند پروتئین‌های بین مردان و زنان برای هدایت رویکردهای پزشکی دقیق و شناسایی مواردی که یک اندازه ممکن است برای همه مناسب نباشد، ضروری است.

وی افزود: نتایج ما به وضوح نشان می‌دهد که با استثنائات بسیار کم، گونه‌های ژنتیکی تنظیم‌کننده پروتئین که تاکنون شناسایی شده‌اند در مردان و زنان به شیوه‌ای بسیار مشابه رفتار می‌کنند. این امر شواهدی را برای یک فرض ضمنی مهم ارائه می‌دهد. بینش‌های حاصل از مطالعه این گونه‌ها برای هر دو جنس صدق می‌کند.

در این مطالعه، داده‌ها بر اساس اطلاعات کروموزومی به عنوان مرد یا زن طبقه‌بندی شدند. نویسندگان اذعان می‌کنند که اطلاعات کروموزومی همیشه با هویت جنسیتی فرد همسو نیست. با این حال، برای اهداف این مطالعه این طبقه‌بندی ضروری بود و داده‌های مربوط به هویت جنسیتی به طور قابل اعتمادی کدگذاری مجدد نشده بودند و این موضوع یعنی داده‌ها نمی‌توانستند به طور مداوم در تمام موارد مورد استفاده قرار گیرند.

کاهش ۲۰ درصدی خطر بیماری‌های قلبی با مصرف فیبر

پژوهش جدیدی از دانشگاه موناش برای نخستین بار نشان داده است که میکروب‌های روده و اسیدهای چرب کوتاه زنجیری که در اثر مصرف فیبر تولید می‌کنند، برای سلامت قلب اهمیت دارند. محققان با بررسی سلامت افرادی که دارای یک نوع نادر از ژنی هستند که عملکرد گیرنده‌های مرتبط با اسیدهای چرب کوتاه زنجیر را مختل می‌کند، به این نتیجه رسیدند.

به گزارش ایلنا، زمانی که فیبر مصرفی وارد روده بزرگ می‌شود، بخشی از آن توسط باکتری‌های روده تجزیه شده و به‌عنوان محصول جانبی، اسیدهای چرب کوتاه زنجیر(SCFAs) آزاد می‌شوند. این اسیدهای چرب کوتاه زنجیر نقش مهمی در پیوند عملکردی روده و قلب ایفا می‌کنند و عمدتا با کاهش فشار خون، بر حفاظت از سلامت قلب تاثیر می‌گذارند.

به نقل از نیواطلس، پروفسور فرانسیس مارکز، نویسنده همکار این مطالعه و رئیس آزمایشگاه تحقیقاتی فشار خون، می‌گوید: می‌خواستیم ببینیم آیا افرادی که این تغییرات ژنتیکی را دارند، بیشتر در معرض فشار خون بالا و مشکلات قلبی شدید مانند سکته قلبی، نارسایی قلبی و سکته مغزی هستند یا خیر.

با استفاده از پایگاه داده پزشکی UK Biobank پژوهشگران داده‌های مربوط به افرادی را که دارای جهش‌های نادر در ژن‌های مرتبط با گیرنده‌های اسیدهای چرب کوتاه زنجیر بودند، با سایر افراد مقایسه کردند. نتیجه این بود که این افراد بیشتر در معرض فشار خون بالا و بیماری‌های قلبی هستند.

دکتر لتیسیا کامارگو تاوارس، نویسنده اصلی این مقاله می‌گوید: مطالعه نشان داد که اختلال در این گیرنده‌ها با افزایش ۲۰ درصدی شیوع فشار خون بالا و بیماری‌های قلبی یا سکته مغزی مرتبط است، حتی پس از در

نظر گرفتن فاکتورهایی مثل وزن یا سیگار کشیدن.

در گام بعدی، محققان بررسی کردند که آیا این افراد، با وجود مصرف مقدار کافی فیبر، همچنان از محافظت اسیدهای چرب کوتاه زنجیر بی‌بهره‌اند یا خیر. اگر چنین باشد، اهمیت سیگنال‌دهی اسیدهای چرب کوتاه زنجیر در محافظت از قلب تایید می‌شود.

مارکز افزود: درست طبق فرضیه‌مان، شیوع فشار خون بالا در این گروه حتی بین افرادی که رژیم غذایی غنی از فیبر داشتند نیز بالا بود.

اما جای نگرانی برای اغلب افراد وجود ندارد. زیرا این نوع تغییرات ژنتیکی بسیار نادر هستند. این جهش‌های نادر ژنتیکی در کمتر از یک درصد از افراد دیده می‌شوند.

بنابراین، برای اکثریت مردم، مصرف فیبر کافی می‌تواند نقش محافظتی در برابر بیماری‌های قلبی داشته باشد.

مارکز پیش‌تر نیز یک آزمایش بالینی درباره اثر مکمل اسید چرب کوتاه زنجیر بر فشار خون را رهبری کرده و اکنون نیز در حال انجام مطالعه‌ای جدید در این زمینه است. هدف نهایی آن‌ها تولید مکملی تجاری برای افزایش سطح اسید چرب کوتاه زنجیر و بهبود سلامت قلب است.

ترمیم چروک و آسیب‌های پوستی با ژل نانویی محققان دانش‌بنیان

یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان با بهره‌گیری از فناوری نانو و گیاهان دارویی، موفق به تولید محصولاتی نوآورانه برای ترمیم و بازسازی غیرتهاجمی چین‌وچروک و آسیب‌های پوستی شد.

به گزارش ایسنا، این شرکت دانش‌بنیان موفق شده است با بهره‌گیری از فناوری نانو و فرمولاسیون مبتنی بر گیاهان دارویی، محصولاتی منحصربه‌فرد برای ترمیم، بازسازی و زیبایی پوست تولید کند. این شرکت که فعالیت خود را از سال ۱۳۸۳ و با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز آغاز کرده، امروز به یکی از نمونه‌های موفق پیوند دانشگاه و صنعت در کشور تبدیل شده است.

با جلب توجه دانشگاه علوم پزشکی تبریز به دستاوردهای اولیه شرکت، همکاری ساختارمند میان این نهاد علمی و شرکت دانش بنیان شکل گرفت و نتیجه این همکاری، فناوری تولید ژل نانواتوزوم گاما اوریزانول جهت ترمیم چین‌وچروک و بازسازی پوست توسعه یافت؛ محصولی با پایه گیاهی و نانوفناورانه که قابلیت نفوذ عمیق به بافت پوست، تحریک کلاژن‌سازی و ترمیم پوست‌های آسیب‌دیده را دارد.

دکتر تابناک درباره این محصول گفت: ما موفق شدیم با استفاده از فناوری نانواتوزوم، اثربخشی ماده مؤثر گاما اوریزانول را به طرز قابل توجهی افزایش دهیم. این ژل می‌تواند با نفوذ بالا به عمق پوست، بدون نیاز به تزریق یا جراحی، چین و چروک را به‌طور قابل توجهی کاهش داده و بافت آسیب‌دیده را بازسازی کند.

وی اظهار کرد: مطالعات بالینی انجام‌شده نشان داد که مصرف ۴۰ روزه این ژل می‌تواند باعث بهبود قابل توجه در کیفیت و شادابی پوست شود، بدون آن‌که اثری از اسکار یا جای زخم باقی بماند.

یکی از ویژگی‌های بارز محصولات این شرکت استفاده از نانوژل‌ها و نانوحامل‌هایی نظیر نانواتوزوم‌ها برای افزایش نفوذپذیری ترکیبات فعال به لایه‌های عمقی پوست است. این محصولات با تکیه بر گیاهان دارویی خاص، ضمن لایه‌برداری ملایم و تشدید خون‌رسانی موضعی، روند بازسازی طبیعی پوست را تسریع کرده و بدون نیاز به مواد تزریقی، کلاژن‌سازی را تحریک می‌کند.به نقل از ستاد نانو، در میان محصولات این شرکت می‌توان به نانوژل‌های ضد چروک، ژل‌های ماساژ و ضد درد و نرم‌کننده‌های نانویی پوست اشاره کرد که اثربخشی بالای آن‌ها در مطالعات کلینیکی اثبات شده است. تمرکز این شرکت بر تولید محصولاتی است که نه‌تنها از نظر علمی پشتوانه مقاله و تحقیقات دانشگاهی دارند، بلکه در عمل نیز مزیت رقابتی محسوسی نسبت به محصولات مشابه در بازار دارند.